

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru jud: (E. Badan-Melnic)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău jud: (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de notarul public Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de notarul public Lilia Burac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, s-a casat hotărârea din 20 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de notarul public Lilia Burac,

c o n s t a t ă :

La 20 martie 2017, notarul public Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta notarul public Lilia Burac a invocat că la 25 noiembrie 2016, pe pagina web a Ministerului Justiției al Republicii Moldova au fost publicate: anunțul privind numărul locurilor vacante de notar, conform căruia au fost expuse la concurs 56 locuri vacante de notar, dintre care 9 locuri - în municipiul Chișinău, anunțul privind organizarea concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar; anunțul privind data desfășurării primei probe a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar. Contrar titlului anunțului, în acesta au fost publicate condițiile de desfășurare a concursului, anume lista documentelor ce urmează a fi depuse, data limită pentru depunerea documentelor, 05 decembrie 2016 și data primei probe, proba scrisă a concursului, la 27 decembrie 2016, fără a se indica data probei a doua și data finalizării concursului.

Reclamanta a menționat că la 19 decembrie 2016, aproximativ după orele 17:00 a fost publicat anunțul privind expunerea la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a 11 locuri vacante de notar, din totalul de 56 de locuri declarate vacante. Tot, la 19 decembrie 2016 aproximativ după orele 19:00, anunțul a fost modificat și în redacția modificată s-a anunțat expunerea la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate, deja a 23 de locuri vacante de notar din totalul de 56 de locuri declarate vacante. Contrar denumirii, au fost indicate condițiile concursului de schimbare a teritoriului de activitate, anume lista documentelor ce urmează a fi depuse pentru participarea la concurs, data limită de depunere a dosarului de participare - 28 decembrie 2016 și data concursului, 03 ianuarie 2017.

De asemenea, reclamanta indicat că la 30 decembrie 2016 a fost publicat anunțul privind locul și ora desfășurării concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar. Contrar titlului anunțului a fost indicată data desfășurării probei a doua a concursului la 04 ianuarie 2017 și a interviului la 05 și 06 ianuarie 2017. În aceeași zi, la 30 decembrie 2016 a fost publicat anunțul privind faptul că 13 dosare au fost admise la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate. În anunțul respectiv a fost inclusă și copia hotărârii nr. 4 a Comisiei de licențiere a activității notariale din 29 decembrie 2016, conform căreia au fost admiși la concurs 6 notari pentru teritoriul de activitate Chișinău, inclusiv notarul public Lilia Burac. La 03 ianuarie 2017 a fost publicat anunțul privind „reactualizarea” numărului locurilor pentru schimbarea teritoriului de activitate. Conform acestui anunț, numărul locurilor vacante expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate, a fost majorat de la 23 la 31, din totalul a 56 de locuri declarate vacante, iar în lista respectivă nu au fost incluse nici unul din cele 9 locuri declarate vacante pe municipiul Chișinău.

Reclamanta a declarat că la 06 ianuarie 2017, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 2-8 din 06 ianuarie 2017, pag. 119-120, a fost publicat actul administrativ contestat - ordinul Ministerului Justiției nr. 1227 din 30 decembrie 2016 „Cu privire la aprobarea numărului locurilor expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului și numărului locurilor expuse la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar”.

Reclamanta consideră că în conformitate cu ordinul respectiv, de fapt au fost expuse la concurs 64 de locuri vacante de notar și nu 56 de locuri vacante cum a fost anunțat anterior pe pagina web a Ministerului Justiției al Republicii Moldova conform anunțurilor menționate, dintre care 33 de locuri pentru suplinirea locurilor vacante de notar și 31 de locuri pentru schimbarea teritoriului de activitate, Astfel, susține reclamanta că locurile expuse la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar nu corespund cu locurile expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate.

Reclamanta a relatat că nefiind de acord cu ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 1227 din 30 decembrie 2016, la data de 3 februarie 2017 s-a adresat cu cerere prealabilă către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat revocarea actului administrativ contestat, însă până la data adresării în instanța de judecată nu a primit răspuns la cererea prealabilă, deși termenul de răspuns de 30 de zile calendaristice a expirat la 06 martie 2017, inclusiv.

Reclamanta notarul public Lilia Burac consideră că Ordinul Ministerului Justiției nr. 1227 din 30 decembrie 2016 urmează a fi revocat integral, deoarece a fost emis contrar prevederilor art. 28 din Legea cu privire la notariat.

Reclamanta notarul public Lilia Burac a solicitat admiterea acțiunii, anularea ordinului Ministerului Justiției nr. 1227 din 30 decembrie 2016 cu privire la ”aprobarea numărului de locuri expuse la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar”, publicat în Monitorul Oficial al RM nr.2-8 din 06 ianuarie 2017, pag.119-120.

Prin hotărârea din 20 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de notarul public Lilia Burac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, s-a declarat nul Ordinul Ministerului Justiției nr. 1227 din 30 decembrie 2016 „cu privire la aprobarea numărului locurilor vacante expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului și numărului locurilor expuse la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar”.

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, s-a casat hotărârea din 20 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de notarul public Lilia Burac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În consolidarea soluției adoptate instanța de apel a stabilit că la data de 25 noiembrie 2016 pe pagina web a Ministerului Justiției al Republicii Moldova au fost publicate 3 anunțuri privind numărul locurilor vacante de notar și anume, anunțul privind numărul locurilor vacante de notar, conform căruia au fost expuse la concurs 56 locuri vacante de notar, dintre care 9 locuri - în municipiul Chișinău, anunțul privind organizarea concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, anunțul privind data desfășurării primei probe a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

Instanța de apel a statuat că la data de 19 decembrie 2016 pe pagina web a Ministerului Justiției a fost publicat anunțul privind expunerea la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a 23 locuri vacante de notar, din totalul de 56 de locuri declarate vacante. La data de 28 decembrie 2016 notarul public Burac Lilia, a depus cerere de participare la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate, din raionul Cimișlia or. Cimișlia în municipiul Chișinău.

Instanța de apel a reținut că potrivit hotărârii Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 4 din 29 decembrie 2016, Lilia Burac a fost admisă la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate, potrivit cererii acesteia. De asemenea, din materialele cauzei se atestă că prin ordinul Ministerului Justiției nr. 1180 din 19 decembrie 2016, cu privire la expunerea locurilor declarate vacante la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului, au fost expuse 11 locuri de notar declarate vacante, din totalul de 56 locuri de notar declarate vacante.

Instanța de apel a indicat că din conținutul ordinului nr.1180 din 19 decembrie 2016, se determină că pe mun. Chișinău nu s-au expus la concurs locurile declarate vacante pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului. Ulterior, prin ordinul Ministrului Justiției nr. 1226 din 30 decembrie 2016 s-a abrogat ordinul

Ministrului Justiției nr. 1180 din 19 decembrie 2016 cu privire la expunerea locurilor declarate vacante la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului. Iar, în baza ordinului Ministrului Justiției nr. 1227 din 30 decembrie 2016 cu privire la aprobarea numărului de locuri expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului și numărul locurilor expuse la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar s-a reactualizat numărul locurilor declarate vacante.

Instanța de apel a reținut că potrivit anexei la Ordinul Ministrului Justiției nr.1227 din 30 decembrie 2016, la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului au fost expuse 31 de locuri, iar locurile declarate vacante pe mun. Chișinău nu s-au expus la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului. De asemenea, din materialele cauzei se atestă că emiterea ordinului nr. 1227 din 30 decembrie 2016, cu privire la expunerea locurilor de concurs, a fost precedată de consultarea Comisiei de licențiere a activității notariale, astfel că, potrivit avizului consultativ al Comisiei de licențiere a activității notariale nr.3 din 23 noiembrie se recomandă Ministerului Justiției aprobarea a două locuri vacante de notar și suplinirea numărului de locuri vacante ce urmează a fi scoase la concurs, aprobate prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 642 din 16 iunie 2016. Iar, potrivit avizului consultativ al Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 6 din 07 decembrie 2016 se recomandă Ministerului Justiției de a expune la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului, 56 de locuri de notar declarate vacante prin ordinul Ministerului Justiției nr. 642 din 16 iunie 2016, cu modificările și completările ulterioare.

Instanța de apel a invocat prevederile art. 28 din Legea nr. 1453 din 08 noiembrie 2002 cu privire la notariat, în care este stipulat că numărul de locuri ce urmează a fi scoase la concurs se aprobă de Ministerul Justiției după consultarea, dar nu cu acordul Comisiei de licențiere a activității notariale, fapt ce presupune, că decizia finală în acest sens ține de competența exclusivă a Ministerului Justiției, iar instanța de judecată nu este abilitată cu împuterniciri de a se implica în procesul de soluționare a acestei chestiuni, care în opinia instanței de apel este o chestiune de oportunitate.

Instanța de apel a menționat că argumentul invocat de către notarului public Burac Lilia, precum că ordinul prin care se aprobă numărul de locuri vacante de notar urmează a fi publicat în Monitorul Oficial, sub sancțiunea nulității, nu și-a găsit confirmare în cadrul examinării cauzei. Ori, așa cum se atestă din materialele cauzei, ordinul Ministrului Justiției nr. 1227 din 30 decembrie 2016 cu privire la aprobarea numărului de locurilor expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului și numărul locurilor expuse la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 2-8 din 06 ianuarie 2017.

Instanța de apel consideră că la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 68 alin. (2) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale ori, aceste norme legale prevăd că toate actele Guvernului Republicii Moldova și altor autorități ale administrației publice centrale se publică în condițiile legii, sub responsabilitatea conducătorilor acestora, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Însă, pentru a anula un act administrativ

este important a verifica dacă a fost respectată procedura emiterii lui, iar publicarea actului este o procedură ulterioară emiterii actului, nerespectarea căreia presupune alte consecințe, cum ar fi neaplicarea actului nepublicat, dar nu nulitatea acestuia. Mai mult, din anumite motive obiective, actul administrativ poate fi publicat mai târziu și respectiv va crea efecte pe viitor.

Instanța de apel consideră că prima instanță urma să verifice dacă autoritatea a fost sau nu competentă, dacă scopul pe care l-a urmărit a fost unul legitim, precum și dacă s-au respectat formele prevăzute de lege și dacă există motivele legale care au determinat emiterea actului, fără a însă a interveni în oportunitatea actului contestat.

Instanța de apel consideră că instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a interpretat eronat norma materială la soluționarea prezentului litigiul, astfel, constatările efectuate de către instanța de fond fiind contrare circumstanțelor de fapt ale cauzei, aspect care constituie temei de admitere a cererii de apel înaintate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi prin care cererea înaintată de către notarul public Burac Lila să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 16 ianuarie 2019, notarul public Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs, recurenta notarul public Lilia Burac, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel o consideră ilegală și neîntemeiată care urmează a fi casată, din motiv că a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material, instanța interpretând în mod eronat legea.

În susținerea recursului recurenta a indicat că la examinarea pricinii instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea pricinii. La fel recurenta a indicat că la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

Recurenta a menționat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată, nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și instanța nu și-a argumentat concluziile referitor la neaplicarea retroactivă a ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 1227 din 30 decembrie 2016 în privința sa, decizia fiind emisă cu încălcarea cerințelor art. 28 alin. 5) al Legii nr. 1453 din 08 noiembrie 2002 cu privire la notariat, art. 123 alin. 6) Cod de procedură civilă, coroborat cu art. 6 a Convenției CEDO.

Recurenta a indicat că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că avizele consultative nr. 2 din 26 mai 2016, nr. 3 din 23 noiembrie 2016 și nr. 6 din 07 decembrie 2016, s-au referit la ordinele anterioare ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova, care până la emiterea ordinului nr. 1227 din 30 decembrie 2016 au fost abrogate fie integral, fie în partea esențială prin ordinul nr. 1226 din 30 decembrie 2016. Prin urmare, era necesară solicitarea unui nou aviz consultativ

al Comisiei de licențiere, deoarece avizele consultative precedente se refereau la ordinele Ministerului Justiției al Republicii Moldova care au fost abrogate.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată recurenteii notarului public Lilia Burac, la 16 noiembrie 2018, conform scrisorii nr. 11775 (f.d. 158), fiind recepționată de către reprezentantul recurenteii avocatul Victor Burac la 16 ianuarie 2019, corespunzător trimiterii poștale DS2035127246AS. Totodată instanța de recurs relevă că decizia contestată a fost publicată pe portalul instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la data de 12 noiembrie 2018.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către notarul public Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac, la 16 ianuarie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 05 februarie 2019, în adresa intimatului Ministerului Justiției al RM a fost expediată copia recursului declarat de notarul public Lilia Burac, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul, Ministerul Justiției al RM, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv, și nu a depus referință în termenul stabilit, la cererea de recurs declarată de notarul public Lilia Burac.

Examinând temeiurile recursului declarat de notarul public Lilia Burac, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de notarul public Lilia Burac nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de notarul public Lilia Burac se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de notarul public Lilia Burac.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de notarul public Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de

notarul public Lilia Burac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan